

101389

Rappkjefte pensjonist

Fagbyggs legende nr. 1 skal gå fra borde etter en fartstid på over 38 år og herav de siste 18 årene som de ansattes representant i Fagbyggs styre.

At Lage Sjøgaard slutter helt i Fagbygg – er det få eller ingen som har noen tro på – aller minst redaksjonen av dette bladet. Vi vil i allefall forlange/trygle og be at han fortsetter som FagbyggNYTTs eksklusive fotograf.

Da det ble satt av plass til dette intervjuet i bladet ble Lage usedvanlig sky. Han sneik seg langs veggene med flakkende blikk, vage unnskyldninger og tvinnede tommeltotter.

Ukjent beskrivelse? Helt riktig. Redaksjonen hadde såvidt rukket å foreslå et intervju med pensjonisten, før Lage klasket et blytungt manuskript i bordet. Vi kan dessverre ikke bringe hele historien her, men har gjort et eksklusivt utvalg. Vi lar ham fortelle selv:

— Jeg begynte i firmaet 31. januar 1953 som anleggskontorist. Det var stor forskjell på lønningene den gang, fagarbeidere som tømrere/murere hadde dengang «skyhøye» timefortjenester i forhold til funksjonærene, som følgende episode viser; Vi hadde i 1953 en større utbygging igang på Radiumhospitalet. En av professorene der kom i prat med en av våre forskalingsnekkere - og det ble naturligvis prat om lønninger. Han kunne ikke begripe hvordan en snekker kunne tjene mer enn han som var professor – svaret han fikk: «Begynn i Stein & Jord du også da vel». Med årene har dette rettet seg opp betraktelig, så dette svaret hadde han ikke fått idag, men det var stor forskjell på arbeidstiden. De timelønte dengang hadde mer enn 10 t pr uke i forhold til vanlige funksjonærer. Dette mente jeg måtte rettes på.

Det mente han nok, den godeste Lage. Redaksjonen har blåst støvet av gamle protokoller:

1955: Etter krigen økte pendleraktiviteten, og lørdagene begynte å bli den store «skoftedagen», hvor jobbing etter kl 12.00 ble sjeldnere og sjeldnere. (Arbeidstiden var da 48 timer pr uke, med 8,5 timers dag de første 5 dagene og 5,5 time på lørdager.)

Konsekvensene av denne «skoftingen» måtte det komme en reaksjon på. Våren 1955 fremmet en av firmaets ansatte, Lage Sjøgaard, forslag om 42,5-timers uke, med fri hver lørdag.

Avstemningen blandt de ansatte vis-

te klart flertall for forslaget, og allerede sommeren 1955 var dette et faktum.

I 1973 ble Lage Sjøgaard valgt inn som de ansattes representant i Styret og stilte seg i spissen for nye framstøt. Lage forteller videre:

— I 1973 ble forslaget om 40-timers uke fremmet. Fagbyggs ledelse gikk positivt inn for forslaget, og etter avstemming blandt de ansatte ble 40-timers uka et faktum. 8-timers dagen trådte i kraft september 1973, med en spisepause pr dag! Men ikke alle så like positivt på dette. Andre arbeidsgivere innen bygningsindustrien reagerte. Hva ville dette bety for konkurransen på arbeidsmarkedet?

Diskusjonen om Fagbygg hadde forbrutt seg mot tariffestet avtale gikk høyt. I november 1973 ble firmaet stevnet for arbeidsretten - og tapte. Men ingen ønsket å gå tilbake til 8,5-timers dagen tross henstillinger fra Norsk Arbeidsgiverforening og Håndverkernes Arbeids-giverforening. – Og tiden hjalp oss, - litt etter litt gikk industrien over til 40-timers uke, og i dag står vi likt.

I disse 70-årene ble også tillitsmannsordningen styrket med en valgt felles tillitsmann for alle ansatte.

Det skjedde mye i de første årene etter at den nye ordningen med valgte styrerepresentanter ble innført. Styret besluttet også å innføre en fast legeordning, med lege-sykepleier og et bra utstyrt legekontor i en brakke. Denne legeordningen fungerte meget bra i mange år helt til vi måtte gå inn for den nye legeordningen. Det ble argumentert med det at den gamle legeordningen fungerte som «kjøttkontroll», noe jeg ikke hadde de samme erfaringene med. Så jeg klapet ikke akkurat i hendene når vi gikk inn i den nye ordningen, men som den lovens mann jeg er – valgte jeg å holde kjeft.

Holde kjeft? Det er ikke akkurat det vi forbinder med Lage. Det siste sosiale krav han satte fram og fikk aksept for var full lønn under repetisjonsøvelser!

At mange setter pris på ham vet vi. Vi har plukket ut et av brevene i bunken, se øverst til høyre.

med sigar

*L*age er de ansattes innvalgte medlem i styret, og er primus motor i mye, og han er også fast inventar i et utvalg som skal ta seg av alkoholspørsmålene i byggebransjen. Det er ikke på grunn av hans kjennskap til disse spørsmålene han har fått den jobben, men han har vist sine kvalifikasjoner på også dette området.

Han var også kjent for sin aktivitet innen idretten, ikke som aktiv, men som organisator, og som den som fikk med seg alle til å gjøre en innsats. Innen «Fagbyggkontakten» er han også en kilde til moro, kanskje til ergrelse for noen, for han er bekjent for å bromle, og ikke nervøs for å trække noen på tærne.

Jeg tror mange er litt redd for ham, ikke hans person, men hans sprogbruk enkelte ganger, for han sier som det er og kaller en spade for en spade.

Han er smittet av enkelte andre på kontoret, for han bytter nå bil for bare moroskyld. Han røyker ikke så mye så det er ikke på grunn av fulle askebegeter han gjør det. Han liker gode historier, og nå skal han få en.

Før i tiden var det bare hårde trebenker på kino, og etter en forestilling var det noen som reiste seg opp, støle og stive. Rompa mi sover, sa damen, men mannen han mente at armer og bein kunne sove, men ikke en rompe? Jo, damen holdt på sitt, rompa mi sover. Da var det en som hadde sittet bak disse to, joda, det hadde nok sin riktighet, rompa hennes sov, for jeg hørte tilogmed at den snorket!

— Helge Rønning
Oppsal, 21/9-83

▲ Lage Søgaard er FagbyggNYTTs faste og nådeløse fotograf, er han selv blitt offer for kameraets luner...

Vesle Lage – våren 1930. I bakgården til hotellet «Kaffestova» i Lillestrøm. Bukken «Blåmann» hadde sin stall der. (Hotellvognen i bakgrunnen)

Den som tidlig krøkes...

Det jeg egentlig husker fra denne våren – var for meg, dengang, en forsmedelig episode.

Ved en stans midt i Storgata i Lillestrøm skulle jeg strekke bena og gikk foran kjerra for å klappe «min venn» geitebukken «Blåmann». Det skulle jeg ikke ha gjort – for «Blåmann» hadde ikke de samme vennskapelige følelser overfor meg. «Blåmann» tok fart og plantet begge horna midt i brystet på meg og jeg seilte mange meter – synes jeg – og havnet i ei grøft. På det tidspunktet av året så var naturligvis grøfta full av vann – med de «hyggelige» konsekvenser det fikk for meg.

Gråten var ikke så langt unna, husker jeg, men jeg tok meg sammen og prøvde til det ytterste å beherske situasjonen.

Ekvipasjen var jo hele dagen omkranset av en herskare av unger, for synet av «Nils og Blåmann» var ikke vanlig dengang, heller ikke idag. Denne ungdommelige tilskuermassen fikk jo sitt gratis sirkusnummer, som de sent ville glemme. Mange år etterpå ble jeg ertet, mobbet heter det idag – men det brydde jeg meg aldri om. Etter alderen var jeg storvokst – som nå – så jeg kunne slå ifra meg.

Det var et herlig minne fra en lykkelig barndomstid.

Det var som femåring jeg begynte min yrkesaktive karriere – i reklamebransjen. Saken var at «Illustrert Familieblad» skulle ha en kusk for sin kjøredning med en geitebukk foran, for et salgs-

opplegg i Lillestrøm og Strømmen – som de tettsteder de var dengang, og er nå også.

«Nils og Blåmann» var tegneserien i dette bladet – og jeg ble altså kusken «Nils».